

magma

**DEN
SVENSKSPRÅKIGA
UNGDOMSBAROMETERN
2020**

Del 2. Språk, medier och hobbyer

Kaisa Kepsu & Lia Markelin

Detta är den andra delen av den svenskspråkiga ungdomsbarometern 2020 Sammanlagt 545 svenskregistrerade unga i åldern 15–19 år deltog i enkäten.

Målet är att få en uppfattning om hur unga använder språk och medier samt, för första gången, också en föreställning om deras fritidsintressen och hobbyer. Opinionsundersökningen åtföljs av två forskarkommentarer, som finns i den längre versionen av rapporten (se magma.fi). Där beskrivs också undersökningen och metoderna mer i detalj. Materialet samlades in av Taloustutkimus per telefon under våren 2020. Den första delen, som behandlar de ungas välmående och syn på framtiden, publicerades i november 2020. Projektet möjliggjordes med hjälp av finansiering från Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne sr. Den svenskspråkiga ungdomsbarometern publicerades för första gången år 2018.

Språk och identitet

Många svenskspråkiga unga känner att de är en del av en minoritet: 67 % år 2020 och en något mindre andel (60 %) år 2018.

Av dem som känner en minoritetstillhörighet uppger nästan alla (97 %) att det är för att de talar svenska. Detta gäller inte enbart enspråkigt svenska, utan mer än hälften av de respondenter som primärt identifierar sig som tvåspråkiga upplever också att de är en del av en minoritet. Bland andra orsaker till varför man känner sig som en del av en minoritet kan man framför allt nämna "livsstil" (15 %) och "sexualitet eller könsidentitet" (8 %).

67%

60%

Största delen (60%) av de unga identifierar sig främst som svenskspråkiga. Omkring en tredjedel (30 %) känner sig mest som tvåspråkiga (finska och svenska). De regionala skillnaderna följer ett bekant mönster. De som identifierar sig som primärt svenskspråkiga bor främst i Österbotten, på Åland, i västra och östra Nyland, men

till viss del även i de större städerna. En tredjedel av respondenterna från Helsingforsregionen identifierar sig som svenskspråkiga. Samtidigt kommer majoriteten av undersökningens tvåspråkiga respondenter från huvudstadsregionen. En ökande flerspråkighet syns även bland de svenskregistrerade: 8 % av respondenterna i enkäten anger att de är trespråkiga. Av dessa bor de flesta i Helsingforsregionen och i Österbotten. Endast 1 % anger en finskspråkig identitet i första hand och 2 % någon annan språklig identitet.

Svenskan är det språk de unga använder mest.

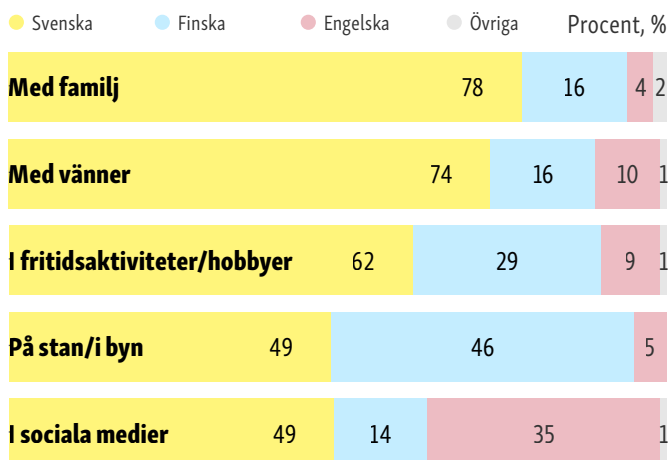
I enkäten ombads de unga att uppskatta i vilken utsträckning de använder svenska, finska, engelska och övriga språk i olika vardagssituationer (så att den totala procenten blir 100). Användningen av språken varierar i olika domäner. Svenskan är stark i hemmen, så som mätningen år 2018 också visade, och även i vänkretsen. I snitt uppskattar ungdomarna att drygt tre fjärdedelar (78 %) av deras kommunikation i hemmet går på svenska och mindre än en femtedel (16 %) på finska. Språkanvändningen med vänner följer samma mönster. I mer offentliga sammanhang talar de unga mer finska. Detta gäller framför allt i samband med fritidsaktiviteter och i synnerhet på stan eller i byn. Men svenskan är fortsättningsvis det dominerande språket bland dem som besvarade enkäten.

Medeltalen döljer en stor variation i de enskilda individernas språkbruk.

Analyserar man hur svaren fördelas ser man att en del av ungdomarna talar nästan bara svenska (235 personer), också i samband med fritidsaktiviteter (167 personer). Samtidigt finns det också unga som knappt använder svenska alls i hobbysammanhang (78 personer). Stor spridning hittas även i de övriga språkdomänerna.

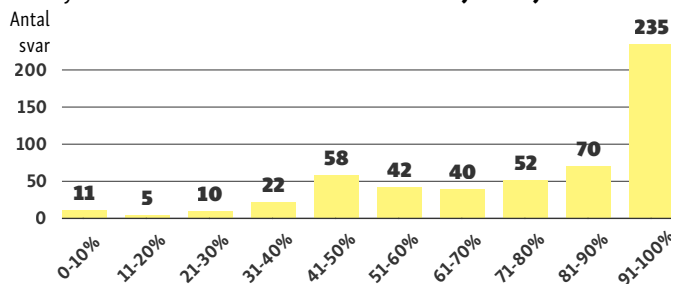
Svenskan stark i vardagen

Fråga: uppskatta i vilken utsträckning du använder svenska, finska, engelska och övriga språk i olika vardagssituationer (så att den totala procenten blir 100, medeltal).

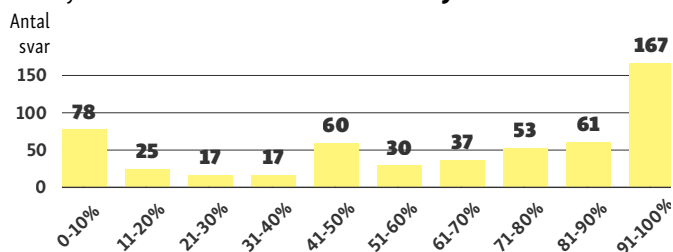

... men bakom medeltalen stor variation

Hur mycket **svenska** använder du med din **familj/familjer**?

Hur mycket **svenska** använder du i **dina hobbyer**?

Språkanvändning enligt språkgrupp

Skillnaderna i användningen av svenska och finska är stora beroende på språkgrupp och var i Finland man bor.

Även ungdomar som identifierar sig som tvåspråkiga använder mer svenska än finska hemma, med vänner och i sociala medier, medan finskan dominerar i fritidsaktiviteterna och i det offentliga rummet. De unga som bor i storstäder estimerar att de talar finska på stan i 70 % av situationerna, medan medeltalet för de unga som bor utanför storstadskommunerna är 30 %.

Unga i alla språkgrupper använder mycket engelska i sociala medier.

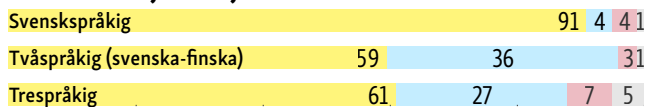
Omröring 35 % av kommunikationen på sociala medier går på engelska. Att engelskan är stark i den digitala omgivningen var tydligt även i den förra ungdomsbarometern 2018. I andra domäner verkar engelskan däremot inte ha någon särskilt framträdande roll, utom för unga som definierar sig som trespråkiga. Användningen av engelska på stan är till exempel inte större bland svenskspråkiga än bland tvåspråkiga.

Vilket/vilka språk talar du med följande: Uppskatta i procent hur du använder olika språk, så att den totala procenten blir 100.

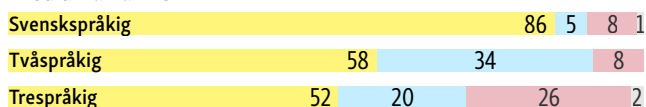
● Svenska ● Finska ● Engelska ● Övriga

Med din familj / familjer

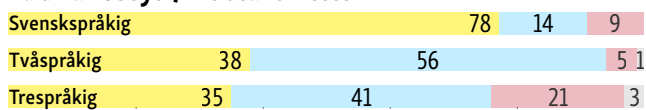
Procent, %

Med dina vänner

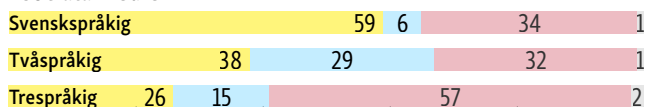
På dina hobbyer/fritidsaktiviteter

På stan / i byn

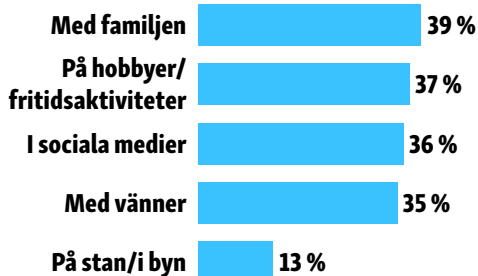

I sociala medier

Många använder ingen finska

Andel som uppgett 0 % finska i följande sammanhang.

En betydande del av de svenskspråkiga ungdomarna använder inte alls finska i vissa sammanhang. En tredjedel av respondenterna (189 personer) uppger att de inte talar finska alls (0 %) med sina vänner. Något fler respondenter talar ingen finska med familjen (215), i hobbyer (200) eller i sociala medier (198).

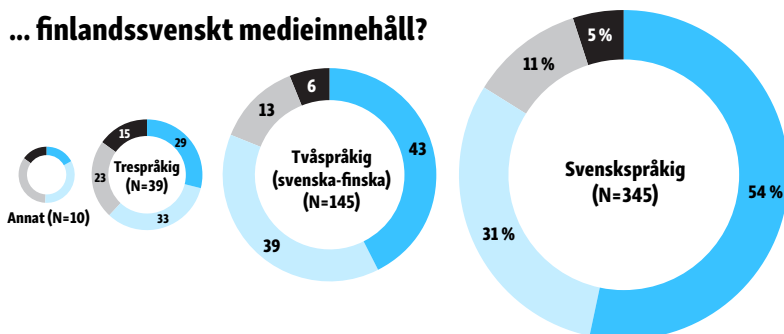
En mindre grupp svenskspråkiga verkar leva ännu mer avskilt från det finska språket. Nästan 20 % (96 personer) använder ingen finska i vanliga vardags-situationer: vare sig i umgänget med familjen, med vänner eller under fritidsaktiviteter. De flesta bor i Österbotten och på Åland, men några av dem bor även i huvudstadsregionen, och de identifierar sig som svenskspråkiga.

Mediebruk och språk

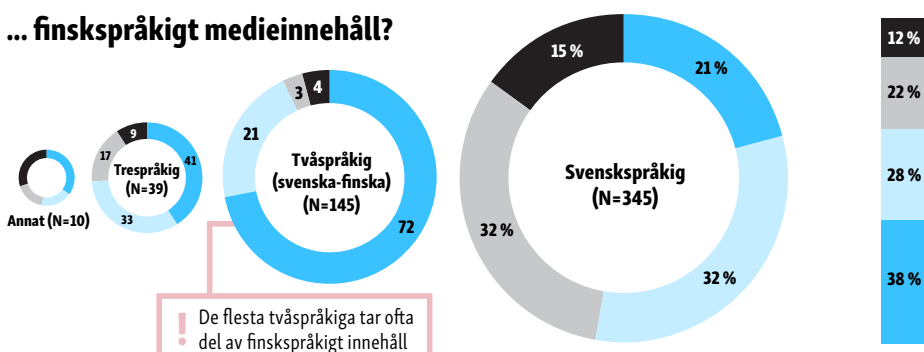
De olika pajerna representerar olika språkgrupper enligt gruppens storlek. Stapeln till höger anger medeltalet för alla språkgrupper.

Hur ofta tar du del av ...

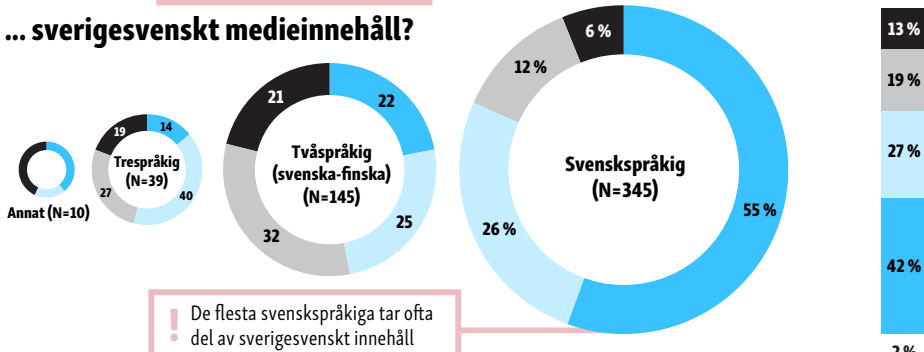
... finlandssvenskt medieinnehåll?

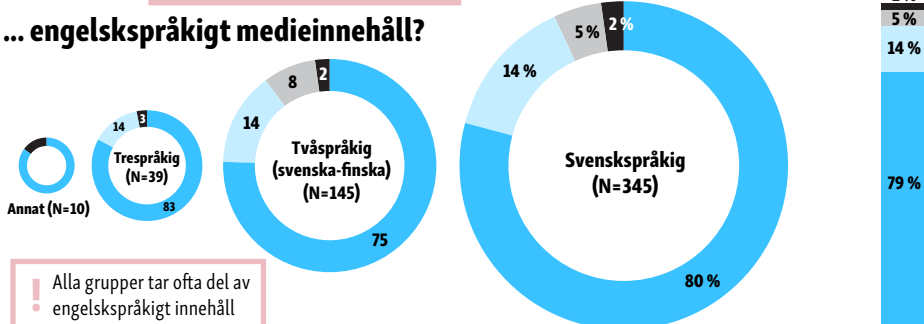
... finskspråkigt medieinnehåll?

... sverigesvenskt medieinnehåll?

... engelskspråkigt medieinnehåll?

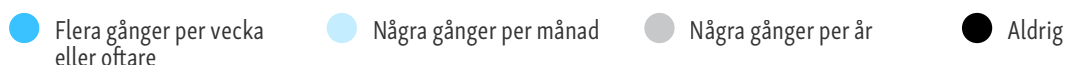
De finlandssvenska medierna är ett synligt inslag i de ungas medieanvändning. Över 80 % av de unga tar del av finlandssvenskt medieinnehåll minst några gånger per månad och nästan hälften (48 %) minst ett par gånger per vecka. Med medieinnehåll menas här radio, musik, tv-serier, tidningar, på nätet, i sociala medier osv. Finlandssvenskt medieinnehåll används både av av unga med svenskspråkig och med tvåspråkig identitet.

Finskspråkigt och sverigesvenskt medieinnehåll är ungefär lika populärt men når olika individer. Finskspråkigt medieinnehåll förekommer i någon mån för de flesta, men lockar i högre grad tvåspråkiga – största delen av dem tar del av medieinnehåll på finska ofta eller rätt ofta. Sverigesvenskt medieinnehåll lockar främst svenskspråkiga.

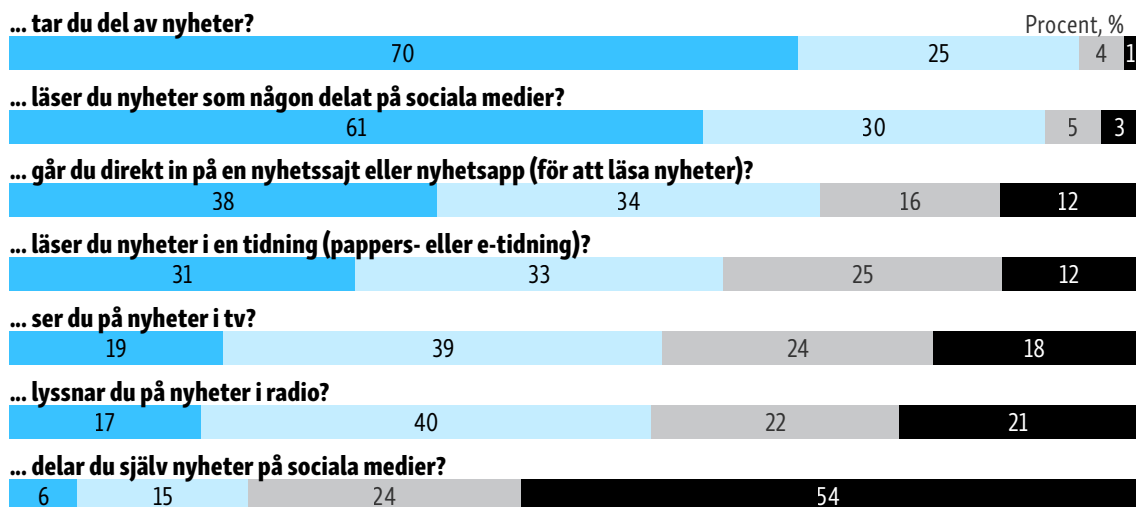
Engelskspråkigt medieinnehåll har den starkaste ställningen oberoende av språkgrupp: 79 % av alla respondenter använder engelskspråkigt medieinnehåll flera gånger i veckan.

Unga och nyheter

Ta ställning till följande frågor om nyheter.

Hur ofta...

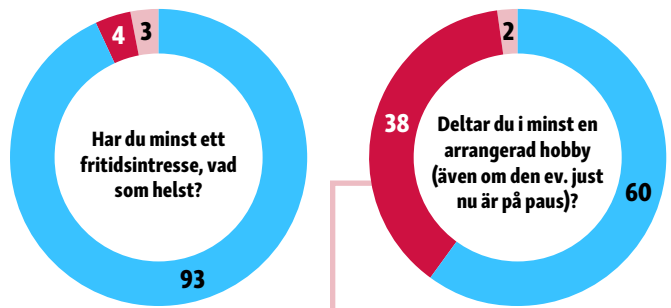
Svenskspråkiga unga tar del av nyheter via många olika kanaler. Överlägset mest läser de nyheter via sociala medier, men även de traditionella medierna – radio, tv och tidningar – är förhållandevis starka. Nästan alla ungdomar (95 %) tar del av nyheter minst någon gång per månad och 70 % av respondenterna flera gånger per vecka eller oftare.

Nästan alla har ett fritidsintresse

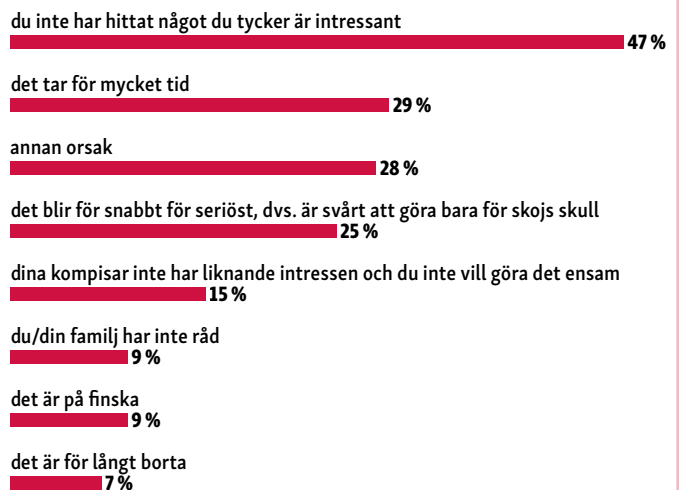
● Ja ● Nej ● Kan inte säga Procent, %

De flesta av enkätens ungdomar (93 %) uppger att de har minst ett fritidsintresse, vad som helst. Däremot deltar endast 60 % i någon arrangerad hobby. De vanligaste orsakerna till att inte delta är att man ännu inte lyckats hitta en intressant hobby eller att den tar för mycket tid. Motiven är relativt sällan ekonomiska eller språkliga. En av tio uppger att de inte har råd, eller att hobbyverksamheten går på finska.

Olika former av hobbyverksamhet tycks attrahera unga i stora städer (66 %) mer än unga i mindre städer och på landsbygden (56 %). En något lägre delaktighet i arrangerad hobbyverksamhet syns även bland unga med en ensamstående förälder (50 %) och bland de som har två hem (44 %). Även de ungas språktillhörighet verkar spela en roll. De som identifierar sig som tvåspråkiga (75 %) deltar oftare i arrangerade hobbyer än de som har en svensk-språkig identitet (55 %).

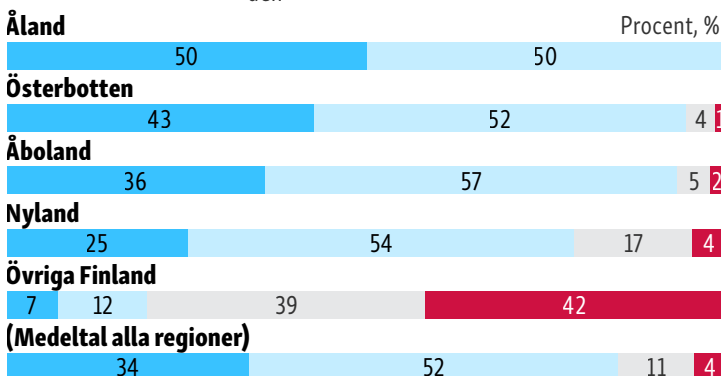

Ifall du INTE deltar i någon arrangerad hobby, beror det på att ... (andel som svarar ja, N=209),

Finns det hobbyverksamhet på svenska?

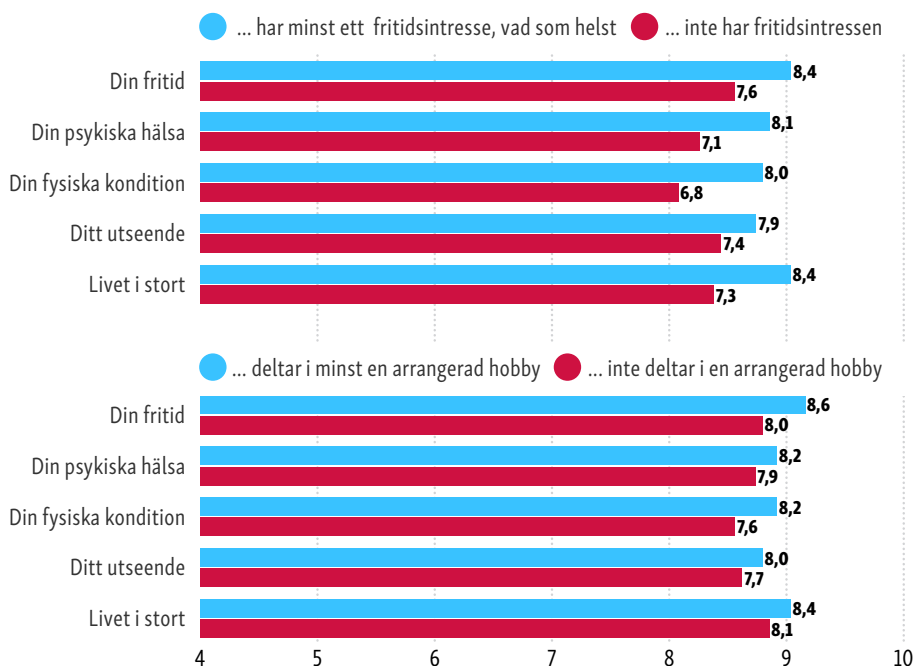
● Ja, och jag deltar i den ● Ja, men jag deltar inte i den ● Vet ej ● Nej

Det verkar finnas ett relativt gott utbud av svenskspråkig hobbyverksamhet runtom i Svenskfinland. Endast 4 % säger att det inte finns någon hobbyverksamhet på svenska där de bor. Sämst är situationen i de finskspråkiga kommunerna. En av tre svenskspråkiga unga deltar i hobbyverksamhet på svenska; i Österbotten och på Åland nästan hälften.

Ungdomar med fritidsintressen uppger att de är nöjdare med livet

Skolvitsord (4–10) för hur nöjd du är med livet, medeltal bland dem som...

Ungdomar som har ett fritidsintresse och deltar i hobbyer verkar rent generellt må bättre. De som deltar i hobbyer känner sig till exempel mer sällan ensamma och ger högre vitsord för sitt välmående. Speciellt tydlig är skillnaden då de unga bedömer sin fysiska kondition. De som är med i en organiserad hobby ger sin fysiska kondition vitsordet 8,2. De som inte deltar i någon arrangerad hobby ger 7,6 och de som inte alls har något fritidsintresse ger vitsordet 6,8.

Också de som har en tvåspråkig identitet bedömer sin fysiska kondition med ett högre vitsord än de med en svenskspråkig identitet (8,4 respektive 7,8) och håller oftare med om att de rör på sig tillräckligt (tvåspråkiga 80%, svenskspråkiga 61%). Som vi såg tidigare deltar tvåspråkiga också mer aktivt i hobbyer.

Den som inte har något fritidsintresse (28 personer eller 5% av respondenterna) ver-

kar ha det svårare på många livsområden. De säger sig bland annat ha sämre kontroll över sitt liv och många känner dessutom mer stress och ångest än de unga i snitt. Bara 25% upplever de rör på sig tillräckligt.

Sammantaget finns det intressanta samband mellan välmående och ett fritidsintresse, men också mellan språkgrupp och deltagande i olika former av hobbyverksamhet. Vad den senare trenden kan tänkas bero på är inte helt klart. Är tröskeln för deltagande i olika former av fritidssysselsättning kanske lägre om man klarar sig obehindrat på finska? Eller handlar det om skillnader i livsstil mellan stad och landsbygd? En närmare diskussion om både de ungas förhållande till hobbyer och ungdomarnas språk- och mediebruk hittas i forskarkommentarerna i den längre versionen av rapporten.